

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.01.236>

JEL classification: G28, O31, O32, O38
UDC: 351.824.1

Галина ВЕРБИЦЬКА

кандидат економічних наук, доцент,
докторант,
кафедри адміністративного та фінансового менеджменту,
Національний університет «Львівська політехніка», Україна
E-mail: galinaverbicka@ukr.net
ORCID ID: 0009-0009-3212-7392
ResearcherID: RID71701

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Впровадження високотехнологічних інновацій відіграє ключову роль у формуванні економічної безпеки держави. Це пов'язано з тим, що високотехнологічний сектор володіє великим потенціалом для забезпечення зростання економіки, створення нових робочих місць і покращання життя громадян. Це сприяє зміцненню конкурентоспроможності держави і забезпеченню її економічної безпеки. Однак, для успішного впровадження високотехнологічних інновацій держава повинна створити сприятливі умови для розвитку науково-дослідницької інфраструктури, сприяти співпраці між науковими установами, бізнесом і державними структурами, а також забезпечити належний рівень фінансування наукових досліджень і розвитку інноваційних проектів.

Мета. Метою роботи є дослідження феномену високотехнологічних інновацій, їх впливу на економічну безпеку держави та визначенні ролі органів публічного управління у стимулюванні їх впровадження.

Метод (методологія). Для досягнення мети та цілей, у дослідженні використано методи теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу, індукції та дедукції, порівняння. На основі аналізу та систематизації наукових джерел, які детально враховують проблематику, було розроблено і розширено науковий апарат.

Результати. Результати дослідження показали, що високотехнологічні інновації відіграють значну роль у розвитку економіки держави та забезпеченні її економічної безпеки. При визначенні сутності категорії «високотехнологічні інновації» було виявлено, що багато авторів не виділяють відмінностей у поняттях технологічні інновації та високотехнологічні інновації. Немає чіткого визначення цього терміну і в чинних нормативно-правових актах. Запропоновано під високотехнологічними інноваціями розуміти інновації, які підпадають під критерії Індустрій 4.0 та 5.0. Встановлено, що сьогодні Україна опинилася на периферії високотехнологічного розвитку. Більшість вітчизняних підприємств мають обмежені фінансові ресурси, тому не в змозі здійснювати тривалі науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки. Технологічне відставання від розвинутих країн призводить до неефективної участі нашої держави в міжнародному поділі праці, адже більшість високотехнологічної продукції в

© Галина Вербицька, 2024

Отримано: 18.01.2024 р.

Рекомендовано до друку: 03.02.2024 р.

Опубліковано: 28.02.2024 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Вербицька Г. Формування економічної безпеки держави шляхом впровадження високотехнологічних інновацій. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 1. С. 236-243. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.01.236>

нашу країну імпортується. Запропоновано шляхи активізації органами публічного управління виробництва високотехнологічних інновацій вітчизняними підприємствами.

Ключові слова: публічне управління; економічна безпека; інновації; штучний інтелект; підприємство.

Вступ

Формування економічної безпеки України на засадах активізації впровадження підприємствами високотехнологічних інновацій є актуальним завданням в умовах глобалізації. Вони дозволяють зменшити використання природних ресурсів та викиди шкідливих речовин, сприяють зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище. Високотехнологічні інновації відіграють значну роль у розвитку економіки держави, підвищенні її конкурентоспроможності, створенні нових можливостей для підприємств, забезпеченні стабільності та добробуту населення. Їх реалізація призводить до зростання продуктивності праці в різних секторах економіки, шляхом автоматизації процесів, спрощення операцій та оптимізації розподілу ресурсів. Як наслідок, покращуються загальні економічні показники держави, створюється міцний фундамент для економічної безпеки.

Вирішенням проблем щодо активізації впровадження технологічних інновацій займалися багато вчених, зокрема такі як Краус К. М та Краус Н. М., які вважають, що високотехнологічність у виробництві, інноваційний характер й модернізація секторів промисловості на основі інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, динаміка цифрових трансформацій для України, мають стати пріоритетним рішенням в частині досягнення стійкого економічного зростання та розвитку [3]. Однак дані автори обмежилися виділенням характерних ознак та відмінностей між Індустрією 4.0 та Індустрією Х.0 і не приділили увагу дослідженню ролі публічного управління у впровадженні передових технологічних рішень в бізнес-процесах.

Манн Р. В. у своїй праці довів, що в умовах міжнародної гіперконкуренції та необхідності економічної безпеки, за рахунок прискореного економічного зростання, виникає доцільність якісної модернізації технологій на основі інновацій, цифрової економіки та розширення сфери застосування інформаційних систем і

високотехнологічних процесів [4, с. 16]. У праці не приділена увага сутності поняття «технологічна інновація», її складовим.

Ольвінська Ю. О., Самоєнкова О. В., Вітковська К. В. вважають, що технологічні інновації – це впровадження технологічно нових або значно технологічно вдосконалених продуктів (продуктові інновації) і процесів (процесові інновації). До нетехнологічних інновацій відносяться: маркетингові інновації та організаційні інновації [5, с. 68]. На наш погляд, питання сутності технологічних інновацій розкрито поверхово. Також не погоджуємося з авторами, що маркетингові та організаційні інновації не можуть бути технологічними.

Павлішина Н. М. та Харін А. В. окреслили життєвий цикл інновацій та запропонували модель просування інновації на ринок. Ними доведено, що інновації в епоху цифровізації просувати простіше оскільки доступна значна кількість технологій які полегшують збір даних про споживача, розширюють кількість доступних каналів для просування, дозволяють подати максимум інформації, викликати емоційні та раціональні реакції [6, С.186]. Проте питання публічного управління цифровізацією економіки, відмінності технологічних інновацій від нетехнологічних розглянуті ними поверхово.

Шевлюга О. В., Олєфіренко О. М. розглядають під технологічними інноваціями нові технології виробництва традиційних, удосконалених чи принципово нових продуктів, упровадження інформаційних систем, нових джерел енергії. Технологічні нововведення – це зміни, перш за все, у засобах і методах організації виробництва [10, с. 42]. В статті досліджено вплив технологічних інновацій на діяльність підприємства, в той час як автор не розглядає їх впливу на економічну безпеку держави.

Отже, існує об'єктивна потреба в дослідженні сутності поняття «високотехнологічна інновація», визначенні його місця в забезпеченні економічної безпеки держави, а також у формуванні напрямків

активізації технологічних інновацій підприємств органами публічного управління.

Мета та завдання статті

Метою роботи є дослідження феномену високотехнологічних інновацій, їх впливу на економічну безпеку держави та визначенні ролі органів публічного управління у стимулюванні їх впровадження.

Основними завданнями статті є: дослідження сутності понять «високотехнологічна інновація» та «економічна безпека»; визначення впливу високотехнологічних інновацій на економічну безпеку держави; формування шляхів активізації органами публічного управління виробництва високотехнологічних інновацій вітчизняними підприємствами.

Виклад основного матеріалу дослідження

Формування економічної безпеки держави є одним з найважливіших завдань, яке стоїть перед органами публічного управління України. Війна, яка триває в Україні через російську терористичну навалу, призвела до руйнування економіки та загрози економічній безпеці країни. Окупація південно-східних регіонів, блокада Чорного й Азовського морів, постійні ракетні удари по інфраструктурі призвели до падіння ВВП країни, скорочення іноземних інвестицій у виробничий сектор економіки, міграції робочої сили, а, як наслідок, інфляції та девальвації. Для подолання подібних викликів органам публічного управління необхідно приділити увагу реформам, спрямованим на відновлення економіки та соціально-економічний розвиток.

Одним із пріоритетних завдань є впровадження високотехнологічних інновацій. Високотехнологічні інновації мають вагомий вплив не тільки на економічну безпеку держави, але й на національну безпеку загалом. Однією з основних сфер таких інновацій є кібербезпека. Корпоративні секрети, державні таємниці та персональні дані громадян стають об'єктом зацікавленості кіберзлочинців та хакерів. Тому розробка та впровадження передових технологій кіберзахисту є необхідними заходами для захисту національних інтересів.

Іншою важливою сферою, де високотехнологічні інновації відіграють значну

роль, є оборонна промисловість. Розробка нових та вдосконалення існуючих видів озброєнь та оборонних систем дозволяє державі бути на передовій та захищати свої інтереси у випадку конфлікту. Військові технології, такі як інтелектуальні ракети, безпілотні літальні апарати, роботи, стали критично важливими компонентами національної безпеки.

В Україні поняття високотехнологічна продукція закріплено у Законі України «Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій». Згідно цього Закону, високотехнологічна продукція – це продукція, виготовлена вітчизняними підприємствами із застосуванням наукоємних технологій, конкурентоспроможна з кращими зразками аналогічної продукції іноземного виробництва. Високі наукоємні технології створюються на підставі результатів наукових досліджень та науково-технічних розробок, забезпечують виготовлення високотехнологічної продукції, сприяють запровадженню високотехнологічного виробництва на підприємствах базових галузей промисловості [8]. Вважаємо, що це визначення є дещо обмеженим і потребує доопрацювання, оскільки не зрозуміло, які саме наукоємні технології вважаються високими.

Проведені нами дослідження показали, що багато авторів не виділяють відмінностей у поняттях технологічні інновації та високотехнологічні інновації. На нашу думку цей підхід є неправильним, оскільки будь-які інновації, які автоматизують процеси виробництва є технологічними. Тому, ми вважаємо за доцільне, виділяти таку категорію як високотехнологічні інновації, під якими будемо розуміти інноваційні продукти створені в межах Індустрій 4.0 та 5.0.

За визначенням Організації економічного співробітництва та розвитку, категорія високих технологій охоплює цілий ряд секторів, включно з аерокосмічною промисловістю, фармацевтикою, мікроелектронікою, високоточними обчисленнями, оптичними технологіями, програмним забезпеченням, робототехнікою, нанотехнологіями, штучним інтелектом та інформаційними технологіями. [2, с. 108]. Важливо відмітити, що ці галузі

вимагають великих інвестицій у дослідження та розробки, а також становлять основу для розвитку економіки знань та цифрової глобалізації суспільства.

Ключовими гравцями на ринку високих технологій є країни, які володіють значним потенціалом і впливом в цій сфері. Серед них варто відзначити Сполучені Штати Америки, Японію, Індію, Китай та Європейський Союз. Усі ці країни мають значний вплив на ринок високих технологій світового масштабу і продовжують активно розвиватися, конкуруючи одна з одною за лідерство та інноваційність. Без їх внеску і технологічного просування, сучасний світ був би неможливий.

Сьогодні Україна опинилася на периферії високотехнологічного розвитку. Більшість вітчизняних підприємств мають обмежені фінансові ресурси, тому здійснювати тривалі науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки вони не в змозі. Більшість високотехнологічної продукції в нашу країну імпортується. Приємно виділяються на цьому фоні ІТ-компанії. Завдяки передовим розробкам у сфері інформаційних технологій, Україна стала центром розробки програмного забезпечення та ІТ-послуг. Вітчизняні ІТ-компанії привертають увагу зарубіжних замовників своїми інноваційними розробками та конкурентоспроможними умовами. Це сприяє не тільки економічному зростанню країни, але також зміцнює її міжнародну репутацію у сфері технологій. Проте недоліком є те, що більшість замовлень надходять від закордонних партнерів, а не втілюються в високотехнологічні інновації вітчизняними підприємствами. Це сприяє економічній безпеці інших держав, а не України.

Аналіз ключових елементів економічної безпеки – це складний аналітичний процес, спрямований на розкриття основних компонентів та взаємозв'язків, що формують цей важливий аспект суспільного життя. Економічна безпека є однією з найважливіших галузей безпеки держави, оскільки вона визначає стабільність та процвітання економіки. Науковець Урба С. І. вважає, що «дослідження структури економічної безпеки дає змогу виокремити три найважливіших її складника: 1) економічну незалежність, як можливість контролю державою національних

ресурсів, досягнення рівня ефективного виробництва якісної продукції, що створить умови для участі у світовій торгівлі, корпоративних зв'язках та в обміні результатами науково-технічних досягнень; 2) стабільність і стійкість національної економіки, що передбачає корегування та підтримку впливів, здатних дестабілізувати економічну ситуацію, створення гарантій та умов для активізації підприємництва, захист усіх форм власності та господарювання; 3) здатність до саморозвитку і прогресу, що є актуальним для розвитку сучасного світу в умовах глобалізації» [9, с. 23]. Ми погоджуємося з автором, однак вважаємо, що доцільно було б виділити ще четвертий рівень – підприємство. Адже вдала інноваційна діяльність сприяє покращенню фінансового стану підприємства, зростанню доходів.

Економічна безпека підприємства відіграє невід'ємну роль у складній панорамі загальної економічної безпеки, що охоплює державу та глобальне економічне середовище. Цей взаємозв'язок визначається важливістю ролі підприємств у формуванні економічного середовища, забезпеченні сталого розвитку та позитивної динаміки національних та світових економік. Належне забезпечення економічної безпеки підприємств створює сприятливі умови для досягнення балансу між конкурентоспроможністю та стійкістю економіки [1, с. 39].

Важливим фактором для розвитку високих технологій є підтримка впровадження високотехнологічних інновацій з боку держави. Український уряд повинен створити сприятливі умови для розвитку та інвестицій у галузі високих технологій, знизити податкове навантаження на підприємства, які займаються науковими дослідженнями та розробками.

Переліком пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2023 року, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 09 травня 2023 р. № 463 [7], на засіданні Кабінету Міністрів України, був оновлений перелік пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок, враховуючи потреби періоду воєнного стану та процесу відновлення України після наслідків війни. У новому

переліку було включено понад 60 напрямів, які були об'єднані в шість різних пріоритетних сфер розвитку науки і техніки. Перша сфера охоплює фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем. Зокрема, цільовими темами є дослідження в галузі біології, хімії, фізики та математики. Друга сфера передбачає розробку інформаційно-комунікаційних технологій. Цей напрямок охоплює такі теми, як штучний інтелект, обробка даних, розробка програмного забезпечення та розширення інформаційного простору. Третя сфера стосується досліджень у сфері енергетики щодо розробки технологій відновлюваної енергетики, альтернативних джерел енергії та підвищення енергоефективності. Четверта сфера орієнтована на раціональне природокористування. Питання збереження біорізноманіття, переробки відходів та захисту природи стають актуальними завдяки оновленому переліку. П'ята сфера стосується досліджень у галузі медицини. Запровадження новітніх медичних технологій, виробництво інноваційних медичних препаратів та дослідження в області генної терапії є пріоритетними завданнями в період після війни. Шоста сфера передбачає дослідження нових речовин та матеріалів. Сучасний розвиток промисловості потребує виробництва нових матеріалів з покращеними властивостями. Дослідження у цій галузі спрямовані на більш екологічні, міцні та легкі матеріали для різних галузей виробництва. У перелік також були включені напрями досліджень, що відповідають потребам сфери безпеки та оборони, що стає особливо важливим у сучасних умовах.

Ми впевнені, що оновлений перелік пріоритетних тематичних напрямів зумовить проривні досягнення в українській науці та технологічному розвитку завдяки державному фінансуванню обраних конкурсним відбором інноваційних проектів. Ці цінні наукові дослідження стануть основою для розвитку країни, її процвітання і досягнення безпеки в майбутньому. Найбільшу віддачу від вкладених державних коштів ми вже зараз спостерігаємо у оборонній сфері. Вітчизняні безпілотники, які Україна навчилася виробляти під час війни, нічим не поступають західним аналогам,

створюються роботи для розмінування територій та багато іншої зброї зі штучним інтелектом.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Виробництво високотехнологічних інновацій вітчизняними підприємствами є одним із пріоритетів державної політики України. Тільки шляхом спільних зусиль органів публічного управління, бізнесу і науково-освітніх інституцій Україна зможе сформувати потужний сектор високих технологій, що забезпечить її конкурентоспроможність на світовому ринку. Один з способів прискорення розвитку високотехнологічних підприємств – це сприяння створенню технопарків і інноваційних кластерів, де зосереджені компанії із сфери науково-дослідних розробок, технологічних стартапів та виробництва високотехнологічної інноваційної продукції. Такі кластери сприяють залученню значного обсягу інвестицій, обміну досвідом та технологіями, а також сприяють створенню сприятливої екосистеми для розвитку інноваційного підприємництва. Це досягається шляхом введення різноманітних механізмів підтримки, таких як державні програми, податкові пільги, фінансові інструменти та інші заходи. Проте важливо створити чітке законодавство, яке б давало змогу здійснювати контроль цих організацій щодо темпів впровадження ними високотехнологічних інновацій. І у випадку неналежного виконання ними своїх зобов'язань позбавляти їх пільгового режиму діяльності.

Також органам публічного управління доцільно впровадити такі заходи: надання пільгового режиму оподаткування для підприємств, що здійснюють високотехнологічну інноваційну діяльність; створення фондів підтримки високотехнологічних інновацій за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів та приватних інвесторів; запровадження системи грантів для фінансування високотехнологічних інноваційних проектів; розвиток міжнародного співробітництва в галузі високотехнологічних інновацій.

Впровадження цих заходів дозволить підвищити конкурентоспроможність

вітчизняних підприємств на світових ринках, сприяти економічному зростанню, підвищенню рівня життя населення та забезпеченню економічної безпеки держави. Перспективами подальших розвідок у цьому напрямку є дослідження ефективності використання коштів, передбачених у державному бюджеті Національній академії наук для підтримки

розвитку пріоритетних напрямів наукових досліджень. Це сприятиме забезпеченню відкритості та громадського контролю за використанням публічних фінансів, а також створить умови для залучення широкої громадськості до дискусії щодо ефективності державних інвестицій у науку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Калинюк В. Місце економічної безпеки підприємства в загальній системі економічної безпеки. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 3. С. 33-41.
2. Корсунова К. Ю. Світовий та український ринки високих технологій: особливості розвитку, маркетингові стратегії та тенденції в умовах швидкої трансформації. *Бізнесінформ*. 2023. № 8. С. 106-113.
3. Краус К. М., Краус Н. М. Індустрія Х.0 і Індустрія 4.0 в умовах цифрової трансформації та інноваційної стратегії розвитку національної економіки. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8901>.
4. Манн Р. В. Впровадження інновацій у виробництво для стійкого розвитку промислових підприємств. *Економіка і організація управління*. 2023. №2. С. 14-22.
5. Ольвінська Ю. О., Самотоєнкова О. В., Вітковська К. В. Сучасний стан та тенденції розвитку інноваційної діяльності в Україні. *Економіка та держава*. 2021. №4. С. 64-71.
6. Павлішина Н. М., Харін А. В. Інновації в епоху цифровізації. *Вісник ХНТУ*. 2023. №1. С. 179-187.
7. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 р. № 942 і від 22 серпня 2018 р. № 641: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.05.2023 №463. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-2023-п#n2>.
8. Про Загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій: Закон України від 09.04.2004 №1676-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1676-15#Text>.
9. Урба С. І. Система економічної безпеки держави: сутність та особливості формування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2017. Вип. 26 (1). С. 22–25.
10. Шевлюга О. В., Олефіренко О. М. Дослідження впливу технологічних інновацій на ринок технологій і розвиток підприємства. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. № 4. Т. 1. С. 38-44.

REFERENCES

1. Kalyniuk, V. (2023). Mistse ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva v zahal'nii systemi ekonomichnoi bezpeky [The place of economic security of an enterprise in the overall system of economic security]. *Economic analysis*, 33(3), 33-41 [in Ukrainian].
2. Korsunova, K. Iu. (2023). Svitovyi ta ukraïnskyi rynky vysokykh tekhnolohii: osoblyvosti rozvytku, marketynhovi stratehii ta tendentsii v umovakh shvydkoi transformatsii [Global and Ukrainian high tech markets: peculiarities of development, marketing strategies and trends in the context of rapid transformation]. *Businessinform*, 8, 106-113 [in Ukrainian].

3. Kraus, K. M., and Kraus, N. M. (2021). Industriia X.0 i Industriia 4.0 v umovakh tsyfrovoi transformatsii ta innovatsiinoi stratehii rozvytku natsionalnoi ekonomiky [Industry X.0 and Industry 4.0 in the context of digital transformation and innovation strategy of national economy development]. *Efficient economy*, 5. Retrieved December 10, 2023 from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8901> [in Ukrainian].
4. Mann, R. V. (2023). Vprovadzhennia innovatsii u vyrobnytstvo dlia stiikoho rozvytku promyslovykh pidpryemstv [Implementation of innovations in production for sustainable development of industrial enterprises]. *Economics and management organization*, 2, 14-22 [in Ukrainian].
5. Olvinska, Yu. O., Samotoienkova, O. V., and Vitkovska, K. V. (2021). Suchasnyi stan ta tendentsii rozvytku innovatsiinoi diialnosti v Ukraini [Current state and trends of innovation activity in Ukraine]. *The economy and the state*, 4, 64-71 [in Ukrainian].
6. Pavlyshyna, N. M., and Kharin, A. V. (2023). Innovatsii v epokhu tsyfrovizatsii [Innovation in the digital age]. *KhNTU Bulletin*, 1, 179-187 [in Ukrainian].
7. Pro vnesennia zmin do postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 7 veresnia 2011 r. № 942 i vid 22 serpnia 2018 r. № 641: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [On Amendments to the Resolutions of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 942 of 7 September 2011 and No. 641 of 22 August 2018: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved January 10, 2024 from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-2023-n#n2> [in Ukrainian].
8. Pro Zahalnodержavnu kompleksnu prohramu rozvytku vysokykh naukoiemnykh tekhnolohii: Zakon Ukrainy [On the National Comprehensive Programme for the Development of High Science-Intensive Technologies]. Retrieved January 2, 2024 from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1676-15#Text> [in Ukrainian].
9. Urba, S. I. (2017). Systema ekonomichnoi bezpeky derzhavy: sutnist ta osoblyvosti formuvannia [The system of the state economic security: subject matter and features of the formation]. *International Humanitarian University Herald. Economics and Management*. 2017. 26 (1), 22–25 [in Ukrainian].
10. Shevliuha, O. V., and Olefirenko, O. M. (2011). Doslidzhennia vplyvu tekhnolohichnykh innovatsii na rynek tekhnolohii i rozvytok pidpryemstva [Research on the impact of technological innovations on the technology market and enterprise development]. *Marketing and management of innovations*, 4, T.1, 38-44 [in Ukrainian].

Halyna Verbytska, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Doctoral Student, Department of Administrative and Financial Management, National University "Lviv Polytechnic", Ukraine

FORMATION OF ECONOMIC SECURITY OF THE STATE THROUGH THE INTRODUCTION OF TECHNOLOGICAL INNOVATIONS

Abstract

Introduction. The introduction of high-tech innovations plays a key role in shaping the economic security of the state. This is due to the fact that the high-tech sector has a great potential to ensure economic growth, create new jobs and improve the lives of citizens. This helps to strengthen the country's competitiveness and ensure its economic security. However, for the successful implementation of high-tech innovations, the state must create favourable conditions for the development of research infrastructure, promote cooperation between scientific institutions, business and government agencies, and ensure an adequate level of funding for research and development of innovative projects.

Objective. The purpose of the study is to investigate the phenomenon of high-tech innovations, their impact on the economic security of the state and to determine the role of public administration in stimulating their implementation.

Method (methodology) – to achieve the purpose and objectives, the study used the methods of theoretical generalization, analysis and synthesis, induction and deduction, and comparison. Based on the analysis and systematization of scientific sources that take into account the issue in detail, the scientific apparatus was developed and expanded.

Results. The results of the study showed that high-tech innovations play a significant role in the development of the state's economy and ensuring its economic security. When defining the essence of the category "high-tech innovations", it was found that many authors do not distinguish between the concepts of technological innovations and high-tech innovations. There is no clear definition of this term in the current regulatory acts. The author suggests that high-tech innovations should be understood as innovations that fall under the criteria of Industries 4.0 and 5.0. It is established that

today Ukraine is on the periphery of high-tech development. Most domestic enterprises have limited financial resources, so they are unable to carry out long-term research and development. Technological lagging behind developed countries leads to ineffective participation of our country in the international division of labour, since most high-tech products are imported to our country. The article suggests ways for public administration bodies to intensify the production of high-tech innovations by domestic enterprises.

Keywords: public administration; economic security; innovation; artificial intelligence; enterprise.

Cite as: Verbytska, H. (2024). Formation of economic security of the state through the introduction of technological innovations. *Economic analysis*, 34 (1), 236-243. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.01.236>